

La Guerra Civil es va lluitar amb material reciclat

written by Redacció Unilateral | 3 d'agost de 2020

La campanya arqueològica ha seleccionat per a l'excavació una xabola, un tram de trinxera i una estructura de rereguarda del gran complex militar del Cinglo Alt.

A la trinxera principal del complex defensiu, **s'ha recuperat una màscara antigàs de la Primera Guerra Mundial**. Les particulars condicions del terreny han permès conservar perfectament la màscara de cuir, els vidres de les lents i fins i tot les molles de les seves cintes de subjecció. La directora del projecte Dra. Queralt Solé assegura que **"aquests elements són interessants perquè permeten conèixer el reciclatge militar durant la Guerra Civil a l'exèrcit republicà."**

La manca d'abastiment durant la guerra de l'exèrcit republicà el portà a recuperar tota mena d'armament, munició i accessoris de conflictes armats previs i d'altres territoris. Ha estat localitzada en el sistema defensiu munició grega, hongaresa i txeca a més de la típica munició de màuser produïda durant la guerra en fàbriques com la Pirotecnia de Sevilla. Gran part dels projectils s'han trobat a la zona de la trinxera principal en dos pous de tirador des d'on els soldats es devien col·locar per disparar des de davant d'un petit refugi.

A la guerra s'aprofita tot, i és que no només l'armament es va reciclar. Al Cinglo Alt l'equip d'arqueologia **ha localitzat en un espai dedicat probablement a la cuina un ganivet banyat en plata d'una coberteria personal**. Sovint els soldats portaven al front més que els seus amulets, i entre les pertinences personals era obligatori que portessin els coberts, plats i cantimplora pròpies. La vestimenta militar tampoc arribava per

a cobrir tots els soldats: del terra de la trinxera s'han recollit botons militars reglamentaris reciclats de 1923 i els famosos botons de nacre provinents de vestimenta civil.

El Pallars, el front oblidat

Quan parlem de la Guerra Civil (1936-1939) a Catalunya és habitual recordar la Batalla de l'Ebre per la cruesa dels combats i per l'elevat nombre de baixes. El Front del Pallars, però, va ser la línia defensiva principal per l'oest a partir de la primavera de 1938, quan el Front d'Aragó va caure. L'exèrcit franquista va aconseguir controlar les principals centrals elèctriques del Pallars Jussà i es va fer fort a la regió. Durant més de 8 mesos va intentar trencar la línia defensiva republicana amb atacs per terra acompanyats de bombardeigs de l'aviació feixista italiana. Finalment, el Nadal de 1938 l'exèrcit revoltat va superar la defensa republicana, un moviment que va contribuir de forma determinant a la desfeta republicana.

Un equip interdisciplinari

Un equip interdisciplinari de la Universitat de Barcelona ha intervingut, entre el 10 i el 19 de juliol de 2020, per segon any consecutiu en un dels punts del trencament de la línia republicana del Front del Pallars. Aquest indret s'anomena el Cinglo Alt i se situa al municipi de Gavet de la Conca (Pallars Jussà). La campanya d'enguany, dirigida per Laia Gallego Vila, s'emmarca dins el Projecte Quadriennal de Recerca 2018-2021 atorgat pel Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya [“El Cinglo Alt: Arqueologia de la Guerra Civil al front del Pallars”](#) i està dirigit per la [Dra. Queralt Solé i Barjau \(Universitat de Barcelona\)](#) i compta amb el suport de la Diputació de Lleida i de l'Ajuntament de Gavet de la Conca (Pallars Jussà).

L'equip de recerca de [El Passat Més Recent](#) intervé amb l'objectiu d'ampliar el coneixement sobre el Front del Pallars

a través de l'estudi de les estructures i la materialitat bèl·liques que han romàs al territori durant més de 80 anys. Aquestes restes resulten una excel·lent font d'informació que sovint determina i constata fets que no apareixen reflectits a la documentació històrica.